INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

1. IMPORTANT : CANDIDATES TO NOTE THAT ADDITIONAL SHEETS WILL NOT BE SUPPLIED AND CANDIDATES TO WRITE THEIR ANSWERS JUDICIOUSLY. CANDIDATES TO WRITE THEIR REGISTRATION NUMBER IN SPECIFIED SPACE ON FRONT PAGE ONLY. WRITING NUMBER OR NAME IN ANY OTHER PART OR MAKING SPECIFIC MARKS IS TREATED AS DELIBERATE ATTEMPT TO INFLUENCE EXAMINER AND WILL BE DEALT SERIOUSLY AS PER UNIVERSITY RULES(MALPRACTICE IN EXAMINATION).
2. Write on both sides. Do not write in the margin space.
3. Enter all details with Registration No., Programme, Semester etc. in the front page and do not write anything in any other space. Registration No. should be written legibly and shade the Corresponding circle in the OMR clearly with black/blue ball pen.
4. Candidates are required to put their signature and left hand thumb impression in the specified places.
5. No sheet shall be torn of from the answer-book provided, if any page is spoiled/damaged, put a line across it.
6. Do not leave any blank page between your answers. Answers written beyond blank pages may not be assessed, if by accident a page is left blank write on it "P.T.O" in bold letters.
7. At the end of the examination, answer-book whether written or blank, must be handed over to the Room Superintendent.
8. Nothing shall be written on the question paper or the blotting paper.
9. See that the answer-book supplied to you bear the signature of the Room Superintendent and date.
10. Write the question numbers (specifying the sub question, if any) in the margin and leave sufficient space after completion of answer to each question.
11. Exchange of writing materials, Communicating with other students, is strictly prohibited.
12. You will not be permitted to leave the examination hall until half an hour after the question papers are distributed.
13. During the last thirty minutes, you will not be allowed to leave the hall.
14. A Candidate is liable to be expelled from the examination hall and his/her case will be reported to the Registrar / Concerned officer of the University, if he / she
    (i) Brings any book, notes, mobiles any electronic instruments etc., into the examination hall,
    (ii) Speaks to or communicates in any other way with any other candidate while the examination is going on,
    (iii) Or takes with him/her any answer-book written or blank or Question Papers, while leaving the examination hall during examination,
    (iv) If found giving or receiving assistance, or copying from any paper book or notes or allowing any other candidates to copy from his/her answer book etc.
    (v) Writes either on blotting paper or any other paper clues or points which might possibly be of help to any other candidates during the examination,
    (vi) Uses or attempts to use in any other unfair means like smuggling in any other answer-book written outside or found guilty of impersonation,
    (vii) Discloses his/her identity or makes peculiar marks in his/her answer-book,
    (viii) Or uses abusive or obscene language or is guilty of any other misconduct of a serious nature.
15. A warning bell will be given ten minutes before the close of the examination. At the second bell, You must stop writing and be ready to hand over answer-book to the Room Superintendent. You must not leave your seat until all answer-books are collected by the Room Superintendent.
16. Candidates are forbidden to smoke or to take tea, coffee etc. In the Examination Hall, Drinking water will be supplied at the seat itself, if necessary.
17. Candidates who are not in their seats by the time notified, will not be admitted to the examination. The Chief Superintendent may however, at his discretion admit those who give him a satisfactory reason for the delay not exceeding 30 minutes after the commencement of examination.
18. A candidate who disobeys any instructions issued by the Chief Superintendent or Room Superintendent, or who is guilty of rude or disobedient behavior, is liable to be instantly expelled.
19. Use either blue or black ink pen or ballpoint pen. Do not change the color of ink in any condition. In case you are compelled to change the color do not forget to take the signature of Room Superintendent explaining him/her the situation.

ಭಾಗ-ಅ

೧

A b) ಲೇಹಂಡ್ / ಚೆಲ್ಲುಗಾ / ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ವಾಡು

B d) ಜನ್ಯ

C a) ತಂದೆ

D a) ಅವಸ್ಥಾಪ್ರಗಂಡೆ, ಕಾಡುಕುದುರೆ, ಚಿತ್ರಚೋರ್ಗಕು.

E d) ಸೊಗರಕಿ

F c) ಕೃತ್ತಿಕಂಠ

G c) ಚದುರಂಗ

H b) [illegible] c) ಮುಲರ್

I. d) ಜ್ಞಾನಶೀಲತೆ

J d) ತುಳಸಿಗೌಡ

ಭಾಗ - ಬಿ

೪

೧. ಶ್ರೀವಿಜಯನ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಸ್ತಾರವು ಶ್ರೀ ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗನ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಾಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು , ಕೊಪ್ಪಳ (ಕೊಪಣನಗರ), ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ಪುಲಿಗೆರೆ) ಒಂಕುಂದ (ಒಕ್ಕುಂದ) ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳ, ನಗರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

೨. ಮಾರಿದತ್ತನು ಆಳುವ ಪಟ್ಟಣವಾದ ರಾಜಪುರವು ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಾಜಪುರವೆಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಂಡಮಾರಿದೇವಿ ಎಂಬ ದೇವತೆಯು ನೆಲೆಸಿದ್ದಳು. ಚೈತ್ರ ಮಾಸದ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅವಳ ಜಾತ್ರೆ, ಸಡಗರ, ಸಂಭ್ರಮಗಳು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ, ಪಕ್ಷಿಬಲಿ, ವಿವಿಧ ಧನಗಳು ಮತ್ತು ನರಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾರಿ ಎಲ್ಲಾದರು ಕೋಪಗೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿಯಾಳು ಎಂಬ ಭಯವು ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

೩. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬಳಕೆಯು ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಆನ್‌ಲೈನ್ ನಲ್ಲಿಯು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯ ಫೋಟೋ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಲೋಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ದೂರದಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ ಖರೀದಿಗಾರರು (ಗ್ರಾಹಕರು) ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೃಷಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬಹುದು.

೩.

೭. 'ನೃಪವರ ನಿಮ್ಮಗಳ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸುಧರೆಯಂ'

ಆಯ್ಕೆ:- ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜನ್ನ ಕವಿಯು ಬರೆದಿರುವ ನಿಮ್ಮಗಳ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸುಧರೆಯಂ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಭಯರುಚಿಯು ಮಾರಿದತ್ತ ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳುವನು.

ಸಂದರ್ಭ (ವಿವರಣೆ): ರಾಜಪುರವನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರಿದತ್ತ ಎಂಬ ರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ದೇವತೆಯಾದ ಚಂಡಮಾರಿ ದೇವತೆಗೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಚೈತ್ರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ, ಪಕ್ಷಿಬಲಿ, ನರಬಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುವಾಗ ತನ್ನ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ   ಗೆ ಹೇಳುವನು. ನರಬಲಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮಾನವರನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವನು ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಭಯರುಚಿ & ಅಭಯಮತಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ತನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವನು ಆಗ ಯೌವ್ವನದಲ್ಲಿ ಹೆದರದ ಅಭಯರುಚಿ, ಅಭಯಮತಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುವನು ಮಾರಿದತ್ತ. ಆಗ ಅಭಯರುಚಿಯು ಮಾರಿದತ್ತನಿಗೆ ನೃಪವರ ನಿಮ್ಮಗಳ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸುಧರೆಯಂ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನಾಡುವನು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕೊನೆಗಾಣದೆ ಉಳಿದುಹೋಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಭಯರುಚಿ, ಅಭಯಮತಿಯರ ಧೈರ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

೮. "ಮೆಹರ್ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ಭಾರವೇ?"

ಆಯ್ಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾನು ಮುಷ್ತಾಕರು. ಅವರ ಎದೆಯ ಹಣತೆ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮೆಹರ್‌ಳ ತಾಯಿಯು ಮೆಹರ್‌ಳಿಗೆ ಹೇಳುವಳು.

ಸಂದರ್ಭ (ವಿವರಣೆ) :- ಮೆಹರ್‌ಳು ತುಂಬು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಬೆಳೆದವಳು ಅವಳಿಗೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಇಬ್ಬರು ತಂಗಿಯರು ಇದ್ದರು. ಅವಳು ಕಾಲೇಜು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹಠಹಿಡಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಮೆಹರ್ ~~ಇಗ~~ ಈಗ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೇರೊಂದು ಹೆಂಗಸಿನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ತನ್ನ ತವರಮನೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಳು. ಒಂದು ವಾರ ಕಳೆದರೂ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಪತ್ರವು ಮರಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂದುದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಸುಗೂಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಮೆಹರ ಯಾರೂ ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾರಮ್ಮ, ಆರಾಮ, ಊಟ ಆಯ್ತಾ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡದೇ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಂದೆ ಏನು?, ಏಕೆ? ಎಂತೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣುಕಣ್ಣಲ್ಲಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಹರ್‌ಗೆ ~~ದುಃ~~ ದುಃಖ ತಡೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು ನೀವು ಏಕೆ? ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಳು. ನಾನು ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ, ಇಲ್ಲೇ ಬಿಡುವೆಂದರೂ ಸರಿ ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡ್ಕೊ ನನ್ನ ಜೀವನ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ ಎಂದು ಅಳುವಳು. ಆಗ ತಾಯಿಯು ಮೆಹರ್ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ಭಾರವೇ? ಎಂದು ಕೇಳುವಳು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ನೋವುಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಹೋದಾಗ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು, ನೊಂದು ಬಿಲ್ಲ ನರಳಿಹೋಗುವಳು.

ಭಾಗ- ಸಿ

೧೧. ಕನ್ನಡಿಗರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

ಶ್ರೀವಿಜಯನು ತನ್ನ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರು, ಕರುಣಾಮಯಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾತನಾಡುವ ಶೈಲಿ, ಆಳ, ಬಿಂಬಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀವಿಜಯನು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಯಾವ ಕೃತಿ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದ ಆದರು ಅವುಗಳು ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವೇ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬರೆದನು. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು & ಅರಿತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಮಾತುಗಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಧರ್ಮದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ರಾಜ-ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜರ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಅವರ ಅಚ್ಚರ ಶೈಲಿಯು ತುಂಬ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು ಎಂದು ಕವಿ ಶ್ರೀವಿಜಯನು ಕನ್ನಡಿಗರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ

೧೩. ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ.

ಲೇಖಕರಾದ ಕವಿ ಸತ್ಯಾನಂದ ಪಾತ್ರೋಟ ರವರು 'ಮುಟ್ಟಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಮನಸು-ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕವಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದವರು.

ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಡವರಾಗಿ ಮುಟ್ಟಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದರೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಡನ್ನು ಬಯಸದೆ, ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಬಾಳು ಬದುಕುವವರು. ಮನಸು-ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿಂತನೆ, ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಬದುಕು ಎಂದು ದಿನನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವರು. ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸುಗಂಧ ಭರಿತವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಎಷ್ಟೇ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ನಡೆದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಂದು ಕಾಗೆ-ಹದ್ದುಗಳ ಹಾಗೆ ತಿಂದರೂ. ನಗುಮುಖದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರು. ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಗಾಂಧಿ ಮಹಾನ್ ಪುರುಷರು ಬಂದು ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಅನ್ನೋದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಎದೆಕ್ಕ ಕುಗ್ಗದೆ, ಜೀವನದ ಬಾಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ತಮಗಾದ ನೋವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುತ್ತ, ಕಷ್ಟ-ಕೋಟಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ಸಾಗುತಿಹರು. ಬಳ್ಳಿಗಿದ್ದರೆ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಎಂಬಂತೆ ಕಾಯಕ ಮಾಡಿ ಬಂದು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಲಗುವರು. ಕಷ್ಟವನ್ನು ಇಷ್ಟ ಬಯಸದವರು. ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುವವರು. ಎಂದು ಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ

೮

೧೫. "ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿ" - ಕಥೆ

ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ "ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ" ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವರು.

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಕೃತ್ತಿಕಾಪುರ ಎಂಬ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿರಾಜ & ಅವನ ಶ್ರೀಮತಿ ವೀರಮತಿ ಎಂಬ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ತುಂಬ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಆರು ಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕೊನೆಯ ಮಗಳು ಕೃತ್ತಿಕೆ. ಒಂದುದಿನ ಚೈತ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ~~[illegible]~~ ಬಂದ ಆರು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಗುರುಗಳಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುವರು. ಆಗ ತಂದೆ ಅಗ್ನಿರಾಜನಿಗೆ ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ರೂಪದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಆತ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಎಲ್ಲ ಪಂಡಿತರು, ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸಭೆ ಕರೆದು ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ರಾಜನಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಟ್ಟನು ಆಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಯು ನೀವು 'ವಸ್ತುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಬಿಡುವೆವು ಎಂದನು' ತಕ್ಷಣ ಅಗ್ನಿರಾಜ ಆ ಕಾಂತೆಯನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯರಾಣಿಯ ಪಡಿಸುವೆವನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾದನು. ನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿ & ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿಯನ್ನು 16 ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರೌಂಚ ರಾಜನಿಗೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಡುವರು. ಇತ್ತ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಆಯು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿರುವಾಗ ತನ್ನ ~~[illegible]~~ ಸ್ನೇಹಿತರ ತಾತಂದಿರು ಬಂದು ನೀಡು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವನು ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಅಜ್ಜ ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿರುವರು ಎನ್ನುವನು ಆಗ ಕೃತ್ತಿಕೆಯು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೇ ನನಗೂ ತಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಳು ಆಗ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವಾಗಿ ~~[illegible]~~ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ

ಮನೆ. ಯಾರೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು. ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಗೋಣ್ಣ
ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನ್ನು ಅನ್ನು ಕಂಡ ಕೈಲಾಶ್ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿಯು
ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಉಪಚರಿಸುವಳು
ಅದನ್ನು ಕಂಡ ರಾಜನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಅವಮಾನಿಸುವನು
ಕೈಲಾಶ್‌ಯು ತಲೆ ಬುರುಡೆ ಒಡೆದು ಬೀಗ ಮುಕ್ಕಿಯುವನು ಇತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ
ಮುಗಿಯಲು ಅವಮಾನ ತಾಳಲಾರದೆ ಸಾವನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದಾದ
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಭಾಗ ಡಿ

೧೭ "ಎದೆಯ ಹಣತೆ"

ಭಾನು ಮುಷ್ತಾಕರು ತಮ್ಮ ಈ ಎದೆಯ ಹಣತೆ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಭಾಗವನ್ನು ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವರು.

ಮೆಹರ್‌ಳು ತುಂಬು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು ಅವಳಿಗೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಂಗಿಯರು ಇದ್ದರು. ಅವಳು ಕಾಲೇಜು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹಠಹಿಡಿದರು ಕೇಳದೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಮೆಹರ್ ಈಗ ಐದು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೇರೊಂದು ಹೆಂಗಸಿನ (ಅಂದರೆ ನರ್ಸ್)ಳ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಇಷ್ಟ ನನ್ನ ಸುಖ ಎಂದು ಗದರಿಸುವನು. ಆಗ ಇದೆಲ್ಲ ಸಹಿಸದ ಮೆಹರ್‌ಳು ತನ್ನ ತವರುಮನೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಳು. ಒಂದು ವಾರ ಕಳೆದರು ಯಾವ ಉತ್ತರ (ಪತ್ರವು), ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ತಾನೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಸುಗೂಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಮೆಹರ್ ಯಾರು ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಬಾರಮ್ಮ, ಕುಳಿತುಕೊ, ಊಟ ಆಯ್ತಾ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂದೇಹದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನು?, ಏಕೆ? ಬಂದಿರುವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಬ್ಬಳೆ ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ಎಲ್ಲರು ಕೆಟ್ಟಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಹರ್‌ಗೆ ದುಃಖ ತಡೆದು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು ನಿಮ್ಮವರೆ? ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಳು.

ನಾನು ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ
ಇಷ್ಟು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಸರಿ ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಮನೆ ಮಾಡಿ
ನನ್ನ ಜೀವನ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಅಳುತ್ತಾಳೆ
ಆದರೂ ಅವಳ ದುಃಖವನ್ನು ಕೇಳದೆ ಆಕೆಯ ಅಣ್ಣಂದಿರು. ಅವಳನ್ನು
ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕಾರು ತಂದು ಮಂಗಳೂರಿನ ಅವಳ ಗಂಡನಮನೆಗೆ ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡುವರು

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

Work Sheet

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

1. ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಿಂತ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವಾಗ ಪುಟಗಳ ಸದುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಾಂಕವನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾಂಕವನ್ನಾಗಲೀ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಕರ ಸವಲತ್ತಿಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾಯ್ದೆ (ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ) ಯನುಸಾರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
2. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
3. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷಾ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯಬಾರದು. ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಓ.ಎಂ.ಆರ್ ವೃತ್ತವನ್ನು ನೀಲಿ ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಬಾಲ್ ಪೆನ್ನಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಿ ಹಾಗೂ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.
5. ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುಟವನ್ನು ಹರಿಯಬಾರದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ಪುಟವು ಹಾಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಯ ಗುರುತು ಹಾಕಬೇಕು.
6. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಣ್ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪುಟದ ಮೇಲೆ ಪುಟ ತಿರುವಿರಿ (ಪು.ತಿ.ನೋ) ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.
7. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾಲಿಯಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಬ್ಲಾಟಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
9. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.
10. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳ ಬಿಡುವುದು.
11. ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬದಲಿಸುವುದನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನಾಗಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
12. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿದ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
13. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕೊನೆಯ ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
14. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಸಚಿವರು/ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
   - (i) ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಗೆ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳಾದ ಪುಸ್ತಕ, ನೋಟ್ಸ್, ಚೀಟಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಅಥವಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಂದರೆ.
   - (ii) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರೆ.
   - (iii) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಖಾಲಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದರೆ.
   - (iv) ಪರೀಕ್ಷೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ/ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ನಕಲು ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿದರೆ.
   - (v) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬ್ಲಾಟಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಸುಳಿವು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದರೆ.
   - (vi) ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತರುವುದನ್ನಾಗಲೀ, ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
   - (vii) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಅಥವಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
   - (viii) ಅಥವಾ ನಿಂದಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಶ್ಲೀಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಗುರುತರವಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
15. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ 10 ನಿಮಿಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮೊದಲ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಎರಡನೇ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಠಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
16. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ, ಚಹ/ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಸಿಗರೇಟು ವಗೈರೆ ಸೇದುವುದಾಗಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅವರಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.
17. ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವೇಳೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
18. ಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ಕೊಠಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ನೀಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಿಧೇಯತೆ ತೋರುವ ಅಥವಾ ಒರಟಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಅವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಆ ಕೂಡಲೇ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.
19. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನೀಲಿ/ಕಪ್ಪು ಶಾಹಿಯ (ಇಂಕ್) ಪೆನ್ನನ್ನು ಅಥವಾ ಬಾಲ್ ಪೆನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಹಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಾದರೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊಠಡಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಸಹಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮರೆಯದಿರಿ.